

عنوان:

سلطنت چشم‌ها (بصری شدن نمادهای سبک زندگی)

چکیده:

مفهوم سبک زندگی به معنایی که در نظریه اجتماعی معاصر به کار می‌رود، برای تحلیل اوضاع فرهنگی و اجتماعی ایران مناسبیت ندارد و به نظر می‌رسد مفاهیمی همچون شخصیت اساسی (Basic personality) و منش ملی (National character) یا حتی روش زندگی (Way of life) کفایت بیشتری داشته باشند.

این مفاهیم می‌توانند نقطه شروع مناسبی برای برنامه‌ی پژوهشی نقد فرهنگ سنتی از دیدگاه جامعه‌شناسی فراهم آورند. برنامه‌ی ای که از نظر من هویت و اصالت جامعه‌شناسی در ایران در گرو پا گرفتن آن است. در غیر اینصورت جامعه‌شناسی در ایران هرگز از یک برنامه‌ی درسی دانشگاهی به یک علم به معنای واقعی آن تبدیل نخواهد شد.

فهم صحیح نسبت میان سنت و مدرنیته کلید درک تاریخ فرهنگی و شرایط کنونی ما است. به نظر من فرهنگ سنتی ما نوعی تعارض یا ناهمخوانی با روح و جوهره مدرنیته‌ی اروپایی دارد که باعث می‌شود که همواره فقط مظاهر مدرنیته، ظواهر باقی بمانند. مدعایی که در اینجا می‌خواهم مطرح کنم این است که ویژگی فرهنگی بنیادینی که یکی از ریشه‌های اصلی این تعارض و ناهمخوانی است، غلبه‌ی نگرش دهاتی بر فرهنگ عمومی ما است.